

ročník I.

pátek 30. července 2021

Turnov – Ducháčkův dům * Rovensko pod Troskami * **Na Tábor!**
Semily – sraz parních stříkaček a Legiovlak * Most v Poniklé * Hamrštejn
Kašna v Jilemnici * Rokytnice nad Jizerou * **Mnichovo Hradiště: Příběh módy**
Jak v Hořicích hořelo * Chléb náš vezdejší * Číšník a básník František Jerie

Za Mladou Boleslaví

Milý čtenáři!

Naše vláda rozhodla se ulehčit si práci. Nejraději by všechno řešila po internetu. Prodej dálničních známek, daně, očkování. A diví se, že se lidé k vakcinaci neregistrují.

A co nás ten internet stál! To bylo slibů! Internet všude všem! Prdlačky...

Připojení je mizerné. Včera jsem si chtěl na stránkách ČT pustit díl s Maigrettem, který jsem propásl. No nepustil jsem si noc, sekalo se to po vteřině.

A to si všechno řádně platím.

Ale to hlavní!

Když jsem před 55 lety přišel na svět, byla postel postelí, židle židlí, hodiny hodinami. Po letech přišel internet. Vidět to není, sáhnout si na to nemůžete, přičichnout, ani ochutnat. Imaginární svět. A tomu se já, byť redaktor internetového deníku, všemožně bráním. Takový svět já nechci, chci ten, kde je postel postelí, židle je židlí a hodiny jsou hodinami. A kde nic je nic. f.

*** Muzeum Českého ráje / 14. srpna 2021 / 9.00–18.00 hod. / Vstup zdarma**

ŘEMESLNÝ TRH U MUZEA

Tradiční řemeslná výroba, regionální výrobci a produkty, keramici, skláři, řezbáři, košíkáři, brašnáři, kovář, dráteník, cukrářka, dřevěné hračky, šperky, výrobky z orobince, textilní zboží ad. Řemeslné dílny pro děti.

Doprovodný program:

Loutkové divadlo Rudy Hancvencla – 11.00 V jednom lese, v jednom domku;

13.00 Malý, hubený a jednooký; 15.00 Hvězdné dálky...

14.00 a 16.00 Mackie Messer Klezmer Band

*** Expozice horolezectví v Muzeu Českého ráje bude od 30. srpna do 5. září z technických důvodů uzavřena.**

*** Městská knihovna Antonína Marka zve:**

 Pobočka Turnov II.

Strážní hrady Jelenohorské kotliny

Ing. Jana Vančatová
o hradech Bolków,
Wleń, Grodziec,
Czocha, Chojnik,
Świny a Siedlęcin.

čtvrtek
12. 8. 2021
od 18 h

www.knihovna.turnov.cz
turnovZ@knihovna.turnov.cz
484 840 055

Městská knihovna Antonína Marka Turnov
Pobočka Turnov II.
U Nádraží 1 296
Turnov 51101

*** Od pátku 6. do neděle 8. srpna** bude v Turnově i letos patřit všem filmovým nadšencům! Těšit se můžete na pět letních novinek a jednu filmovou legendu. Letošní filmový víkend zahájí nejnovější komiksovka Marvelu *Black Widow*, na kterou naváže pokračování akční komedie s Ryanem Reynoldsem a Samuelem L. Jacksonem *Zabijáková žena & Bodyguard*. Noc zakončí akční thriller Guye Ritchieho *Rozhněvaný muž*.

Sobotní noc odstartuje nový *Sebevražedný oddíl* Jamese Gunna (režiséra *Strážců galaxie*), který bude v kinech teprve třetím dnem. Noc bude pokračovat akční peckou *Nikdo* od tvůrců Johna Wicka a celý víkend exkluzivně zakončí jeden z nejdůležitějších milníků historie filmu - *Klub rváčů* režiséra Davida Finchera.

Areál letního kina bude otevřen oba dny v 19 hodin. Samotný filmový program bude zahájen přibližně ve 21.15 (až se dostatečně setmí) a končí přibližně ve 4 hodiny. Během obou filmových maratónů na vás čeká bohaté občerstvení z grilu včetně hamburgerů a samozřejmě místní svijanské pivo.

Filmová projekce/ filmový maraton, letní kino Turnov vždy od 21 hodin, dvoudenní vstupné v předprodeji / na místě 330 / 380 Kč; jednodenní 220 / 270 Kč.
(zdroj: Naše Pojizeří)

*** Úterý 10. srpna od 19.00 hodin na terase Střelnice**

Národní divadlo Brno – Stěhování duší

Lyrické monodrama Josefa Topola. Inscenace nás přenesení do světa, kde se jazyk stává odrazem duše, která bez ohledu na čas i prostor putuje do různých zákoutí a splétá osudové okamžiky s těmi nejobyčejnějšími. Hrají: Marie Durmová a Jannis Moras.

*** Turnovské léto před Střelnicí:**

pátek 13. srpna do 19 hodin

Blues Friends

Koncert kapely Blues Friends nahrazuje původně plánovaný koncert seskupení The Boband. Tentokrát vám zahraje blues-rocková parta ze Semil hrající ve složení Miloš Farský (kytara, foukací harmonika a zpěv), Rudolf Fišer (klávesové nástroje a zpěv), Bohuslav Kadleček (basová kytara) a Matěj Janda (bicí). Těšit se můžete na jejich autorské písně. Například i z nejnovějšího alba Jarní svítání, které kapela vydala v roce 2018. Vstupné zdarma.

sobota 14. srpna v 19 hodin

Nothingham

Turnovský rockový Nothingham letos v červnu oslavil 25 let své existence. Na výročním koncertě před KC Střelnice aktuální sestavu skupiny doplní i několik hostů. Nothingham představí svou tvorbu, která jak sami říkají, se pohybuje na pomezí gotiky a progresivního metalu. Hrají ve složení Petr Tesař (bicí), Marek Boňko (klávesy, vokál), Honza Bouzek (kytara) a Pavel Mlejnek (baskytara, zpěv). Vstupné zdarma

*** Historickým vlakem Českým rájem**

Jízda historickým vlakem na trati Turnov – Semily a Turnov – Rychnov u Jablonce n/N se koná 7. srpna. (Z Turnova do Semil vlak vyjíždí v 9.50 hodin, do Rychnova ve 13.47 hod.)

(Z Turnova do Semil vlak vyjíždí v 9.50 hodin, do Rychnova ve 13.47 hod.)

* Na trati Turnov – Semily a Turnov – Rovensko p/T vlaky jedou ve dnech **14. srpna**, 21. srpna a 28. srpna.

(Z Turnova do Semil vlak vyjíždí v 9.50 hodin, do Rovenska ve 13.52 hod.)

– Vlaky tažené historickou PARNÍ LOKOMOTIVOU pojedou ve dnech **7. 8.** a 28. 8. Ve stanicích Turnov, Semily, Rychnov u Jablonce n/N. a Rovensko p/T budou pro děti v divadelním voze soupravy probíhat loutková představení LS Na Židli.

– Vlaky tažené HISTORICKOU MOTOROVOU LOKOMOTIVOU pojedou ve dnech **14. 8.** a 21. 8. Ve stanicích Turnov, Semily, Rychnov

jedeme každou prázdninovou sobotu

HISTORICKÝM VLAKEM ČESKÝM RÁJEM

14.8. motorový vlak, 21.8. motorový vlak, 28.8. parní vlak

TURNOV – SEMILY TURNOV – ROVENSKO P.T.

Parní vlak voze **Divadelní voz**, představení probíhají v Turnově, Semilech a v Rovensku pod Troskami.
Na motorový vlak navazuje v Semilech, Turnově a Rovensku pod Troskami **historický autobus**.
Ve vlaku platí zvláštní jízdné, jízdní doklady a slovy jiných dopravců se ve vlacích neuznávají.
Při předložení Opuscard má cestující nárok na 50% slevu.
Ve vlacích platí jízdenka Euro Near Ticket.
Více informací na www.vlakemrajem.cz, www.3100134.cz a www.kolejkdub.cz.

jízdní řád

tam		zpět
9:50	Turnov	12:17
9:57	Doňánky	12:11
10:17	Malá Skála	12:02
10:23	Líšný	11:57
10:33	Železný Brod	11:49
10:45	Semily	11:34

tam		zpět
13:52	Turnov	14:18
13:59	Turnov město	14:11
14:08	Karlovice - Sedmihorky	14:02
14:17	Hrubá Skála	15:56
14:23	Borek pod Troskami	15:45
14:27	Ktová	15:41
14:30	Rovensko pod Troskami	15:37

u Jablonce n/ N a Rovensko p/T budou na motorové vlaky navazovat jízdy historických autobusů.

– Novinkou letos budou vlaky s motorovým vozem řady M152, které pojedou ve dnech **7. 8., 14. 8., 21. 8. a 28. 8.** na trati Turnov – Libuň – Lomnice n/P.

Ducháčkův dům v Turnově je zdařilým příkladem kubistického zenitu

Rodinný dům pro Ladislava Ducháčka v turnovské ulici U Nádraží začal nabírat reálné obrysy po roce 1923, kdy se na jeho stavbě začal podílet Josef Najman a jako polír také turnovský stavitel a architekt Vladimír Krýš. Objekt navrhl dosud neznámý architekt a je ukázkou dozrívání kubismu ve dvacátých letech 20. století.

„Často chodíme ve vlastním městě kolem zajímavých staveb, aniž si jich všimneme blíž. Tak automatické to je. Ale když si dá člověk čas a zpomalí, často objeví doslova architektonické skvosty,“ uvedla Květa Vinklátová, náměstkyně libereckého hejtmána.

Turnovský kubistický dům je dvoupatrový podsklepený objekt obdélného půdorysu s mansardovou střechou krytou eternitem a výrazným nárožním arkýřem s helmicovým zastřešením. Výrazně je řešeno především přízemí, kterému dominuje vstup v jihozápadním průčelí, jenž je umístěn do trojúhelně ukončeného kubistického portálu zasahujícího až do patra.

Jihozápadní a jihovýchodní průčelí je v přízemí opatřeno výkladci zasazenými do kamenného obkladu s výrazným dekorem v horní části. V ose jihozápadního

průčelí se dále nachází mělký rizalit vrcholící trojúhelným štítem, který je v patře osazen balkonem a mezi okny kamenným reliéfem od Jaroslava Horejce. Na dům ze severozápadu navazoval přízemní objekt obdobného

architektonického ztvárnění, za nímž se směrem do dvora nacházela patrová tovární budova. Dispozičně byl objekt rozdělen na přízemí využitě pro obchodní účely a na dvě obytná patra. V suterénu se nacházely blíže nespecifikované sklepní prostory. V neděleném prostoru přízemí byla firemní prodejna.

/ Filip Trdla, tiskový mluvčí Libereckého kraje

*** V neděli 8. srpna se uskuteční už čtvrtý ročník *Dne židovských památek*.**

Do celorepublikového projektu se zapojila i Synagoga Turnov s židovským hřbitovem. Pro zájemce je připravena zdarma komentovaná prohlídka zahrnující synagogu, židovskou čtvrť a židovský hřbitov. Tato prohlídka začíná v 10:00 a ve 14:00 hodin.

V rámci projektu bude zpřístupněno více než 50 vybraných židovských památek v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Návštěvníci tak budou mít možnost navštívit hřbitovy a synagogy, které nejsou volně přístupné nebo prošly v posledních letech nákladnou rekonstrukcí.

*** Pomník prvnímu československému prezidentovi Masarykovi** v Turnově zatím nebude. Na jeho realizaci nejsou peníze. Původně přitom radnice počítala s tím, že pomník odhalí příští rok, informoval deník *MF Dnes*. Cena díla se odhadovala na půldruhého milionu korun.

TATOBITY –

ČESKÝ VARHANNÍ FESTIVAL 2021 / 15

Tatobity
kostel sv. Vavřince
pátek 6. srpna 2021 v 18:00 hodin
Pavel Černý / varhany

BĚLA NAD RADBUZOU / BEZDŮ / BOHUŠOVICE / BOR / BOROVANY / BYSTRÉ / ČASTOLVOVICE / ČESKÁ KAMENICE / DOBRONĚŘICE / DOLNÍ HRBITY / DŘEVHOLEC / HALŽE / HOLANÝ / HORNÍ VSLAVICE / HRANICE / CHLUMEC / CHOTEC / KAŠPERSKÉ HORY / KLÁŠTEREC NAD OHŘÍ / KOŠMONOŠOV / LEBENOVICE / LŠTĚN / LUBY / LUKOVÁ / MAHETIN / MIKULÁŠOVICE / MILČ / MYTO / NOVÁ VES / NOVÉ HÚSTÉ / NOVÝ BOR / OLEŠNICE / OPAŘANY / OSOV / PÁSTKY / PÍSEK / PLÁNÁ / POLNÁ / PŘEPICHY / ROKYTNICE NAD JIZEROU / SEDLEC-PRŮCE / SMOLNICE / SMILNÉ POŘÍČÍ / STARÉ SEDLŠTĚ / SVUKOV / ŠTĚDRÁ / TATOBITY / TROUBAD / TREBUŠÍN / ÚTERY / VELKÉ DŘETOVCE / VELKÉ POPOVICE / VITICE / VLACHOVO BŘEŽÍ / VRAHOV NAD DOLÍ

SVIJANSKÝ ÚJEZD – ŘSD oznámilo, že začne stavba protihlukové stěny na D10. Je to výsledek několika předchozích měření akustického tlaku.

Předpoklad začátku stavebních prací je třetí týden srpna a dokončení do konce listopadu 2021.

POHOŘ / OLEŠNICE – V sobotu se na návsi v Pohoří odehraje **POHOŘ OPEN AIR**. Vstupné je 200 korun, děti zdarma. Pohoř leží mezi Olešnicí, do které spadá, a Kacanovy.

Radosti pořádají 15. ročník festivalu

POHOŘ OPEN AIR 2021

dětský, hudební a divadelní festival
7. 8. 2021 od 15 h / Pohoř - náves

PROGRAM:

- 16:00 – **Ducie** – písně
- 17:00 – **Janovec jazz band** – písně jazzové
- 18:30 – **Přehmat** – písně rockabilly
- 20:00 – **WALDOVY MATUŠKY** – písně Waldovy
- 22:00 – **Duo BigBand** – písně světové

v podvečer divadlo pro děti **Čmukaři**

vstupné: 200 Kč, děti zdarma
info 724 901 387 / **Radosti**

MALÁ SKÁLA –

MALÁ SKÁLA
7. 8. 2021
od 18:00

07 SRPNA 2021

SOUTĚŽ
DJ SHOW
LEOŠE MAREŠE

DRUM SHOW ŠIMONA MIKEZE
MALÁ SKÁLA

www.maloskalskanoc.cz

předprodej www.maloskalskanoc.cz
a v síti Ticketstream

SVIJANY –

DROBEČKY
Z PERNÍKU

NEIL SIMON

SuperKoncerty.cz

19
SRPNA
2021

19.00 HODIN

ZÁMEK SVIJANY

TICKETSTREAM

HRUBÁ SKÁLA –

DIVADELNÍ SPOLEK J. K. TYL VE SPOLUPRÁCI SE ZLOM Z. S.

UVÁDÍ MUZIKÁL

NOC NA KARLŠTEJNĚ

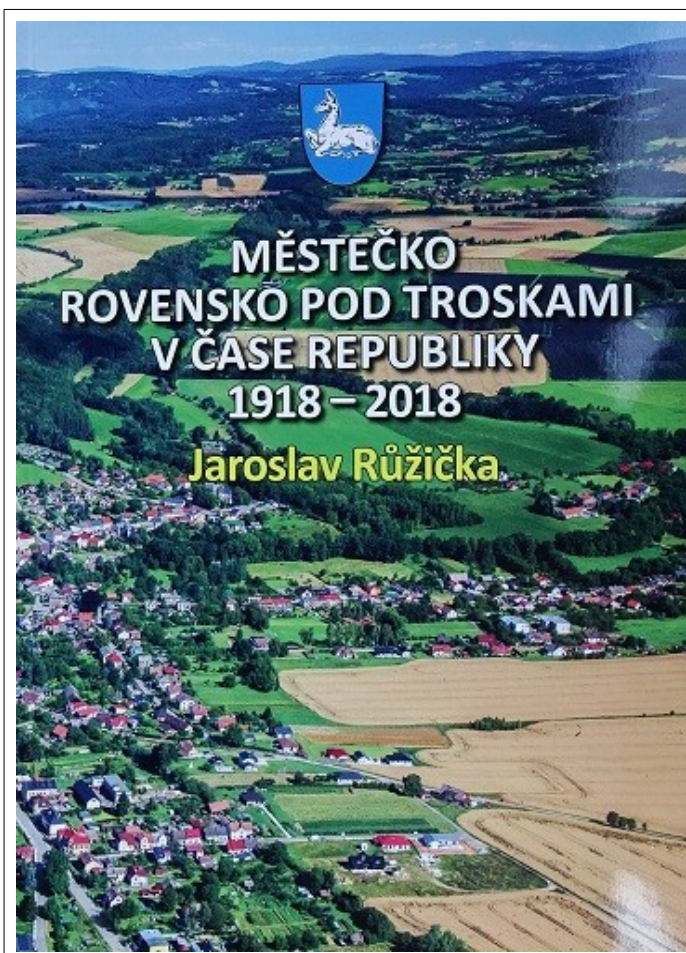
Zámek Hrubá Skála - 14. 8. a 15. 8. 2021 vždy od 20:00h

Jelikož se hraje pod širým nebem, tak při nepřízní počasí se představení nekoná. Doporučujeme návštěvníkům si vzít sebou deku a pláštěnku. Představení se uskuteční v závislosti na platných protipandemických opatřeních.

Vstupné 300,- / 280,- Kč. Předprodej - www.ticketstream.cz

OSOBY A OBSAZENÍ	REALIZAČNÍ TÝM
KAREL IV. Lukáš Frydrych	REŽIE A ÚPRAVA TEXTU Veronika Sádková
ELIŠKA Jana Mikulová	HUDEBNÍ REŽIE
ŠTĚPÁN Petr Nožička	A NASTUDOVÁNÍ PÍSNÍ Pavel Hrdina
PETR Vít Zavřel	NAVRH SCÉNY Martin Janda

rovensko p. t.

Knihy k výročí 650 let Rovenska pod Troskami Rovenské letokruhy od Kateřiny Matysové a Městečko Rovensko pod Troskami v čase republiky 1918 – 2018 od Jaroslava Růžičky je možné zakoupit v Městském informačním středisku a v Městské knihovně v budově radnice.

Kniha Rovenské letokruhy stojí 500 korun, Městečko Rovensko v čase republiky 150 korun.

Knihu Jaroslava Růžičky jsem si už obstaral.

Je vidět, že autor je filatelistou, většina fotografií je totiž formátu poštovní známky, nu, méně je někdy více...

Dvě stránky se věnují i prastrýci Jaroslavu Podobskému... škoda jen, že nechvalně známému rovenskému masakru je věnována jediná věta -

tady bude asi publikace Kateřiny Matysové sdělnější.

Taky na hodnocení osoby generála Kvapila se s autorem asi neshodneme... ale svůj účel splnila, doplnil jsem si svůj náhled na historii městečka.

lomnicko

Tři kilometry na jih od Lomnice nad Popelkou se jako maják vypíná do výšin zalesněný vrch nesoucí jméno **Tábor**. Tato dominanta zdejší krajiny je vidět již z daleka, jako nitky se k němu sbíhají jednotlivé příběhy dob minulých i současných vyprávějící o životě a úsilí zdejších lidí, aby se na samém vrcholu hory spletly do jednoho bodu, a dotvořily neskutečný genius loci tohoto místa. Snad odjakživa vyvýšená místa lákala ke své návštěvě. Nejinak tomu bylo zde, kde se v době husitství konala shromáždění lidu, tehdy byl také vrch nazývaný Chlum přejmenován biblickým jménem Tábor.

V barokní době se zdejší kostel Proměnění Páně z roku 1704 stal významným poutním místem. Na poutě i za poutním veselím se stánky a atrakcemi sem od 2. poloviny 19. století putovalo, okolo studánky Křížovky a 13 zastavení křížové cesty s kaplí Božího hrobu na konci, tisíce a tisíce příchozích.

Dle pověsti měl uctíváný tábořský kříž vlastnoručně vyřezat a na horu vynést arcibiskup Arnošt z Pardubic. Tato nejvýznamnější dochovaná gotická památka Lomnicka s Tábořským Ježíškem je uchovávána v městském muzeu.

Hlavní tábořská pouť již proběhla, tzv. malá se koná vždy v **neděli po 6. srpnu**, během ní tak můžete i letos v létě do kostela potichu nahlédnout.

LOMNICE NAD POPELKOU

Od poloviny 19. století nastal rozvoj turistiky v Čechách a tento fenomén se nevyhnul ani hoře Tábor. Vedou sem značené turistické trasy, protíná ho také páteřní Zlatá stezka Českého ráje. Turisté mohou shlédnout až za obzor z Tichánkovy rozhledny (z roku 1911), využít služeb zdejší restaurace nebo o prázdninách i Sezónního informačního střediska, kde bude k dispozici i nové turistické razítko tábořské rozhledny.

Nedaleko odtud se na úbočí hory nachází i zrekonstruovaná Alainova věž. Úchvatná je i zdejší příroda, třeba v okolí Jezírka pod Tábořem. Kochat se jí můžete i při procházce Oborou při cestě na Tábor, ve které se vyskytuje řada unikátních rostlin a živočichů nebo kde se nachází arboretum domácích

i exotických dřevin (poblíž loveckého záměčku). Projít se v Oboře můžete
 i v okolí rybníka nebo posedět v přístřešku či využít ohniště, nechybí ani dětský
 herní prvek či venkovní fitness sestavy, na zajímavosti lokality přidávají
 i rozmístěné dřevěné sochy. Tak vzhůru na Tábor, milí turisté, až budete na jeho
 vrcholu, zastavte na chvíli své kroky a vychutnejte si zdejší neopakovatelnou
 atmosféru, nebudete litovat.

/ Zdeňka Breuerová, Lomnické letní turistické noviny

*** Semilskou cyklotrasu doplnila naučná stezka**, vede podél řeky Jizery v Semilech, a je určená především pro rodiče s dětmi. Stezka má pět zastavení, včetně tří interaktivních naučných cedulí. Jednotlivá zastavení jsou orientována na informace o řece Jizeře, místní fauně a floře a nechybí na nich ani hravé prvky pro děti. Naučná stezka navazuje na nově vybudovanou Bítouchovskou lávku, která byla dokončena v závěru minulého roku a je zároveň součástí projektu s názvem *Z údolí Jizery do údolí Bobru II*, informoval *Jablonecký deník*.

*** Semilští dobrovolní hasiči** letos slaví 150. výročí od svého založení. Náš sbor je prvním sborem dobrovolných hasičů založeným v okrese Semily, a to jako součást sokolské jednoty, *Tělocvično – hasičská jednotka Sokol v Semilech*. Stalo se tak před 150 lety – 24. května 1871. Tímto vás zveme na oslavu tohoto významného výročí. Přijďte se seznámit s naší historií a současností na výstavu do semilského muzea, která bude zahájena v sobotu 13. srpna v 9:30 hodin. Dále jsme pro vás společně s KC GOLF připravili bohatý kulturní program na semilském Ostrově v rámci 9. Celorepublikového srazu parních stříkaček (parniček). Ten proběhne od **pátku 13. až do neděle 15. srpna**. Těšte se na ukázkou historických parních stříkaček v činném stavu, které budou propojeny hadicovým vedením a budou dálkově přepravovat vodu v centru města Semily. Tato akce se bude v Semilech konat již po třetí. Její první ročník se uskutečnil v roce 2008, druhý pak v roce 2013. Dle ohlasů veřejnosti a ocenění města Semily, šlo o akce úspěšné. Akce pořádaná naším sborem dobrovolných hasičů Semily I. bude unikátní událostí, při které se setkají parní stříkačky z různých koutů České republiky. Těchto parniček je v celé České republice cca 15 provozuschopných, prozatím máme přislíbenou účast 10 z nich, včetně té naší z roku 1904.

/ Marek Vrtilka, SH ČMS-SDH Semily 1, Semilské noviny

14/8 SRAZ PARNÍCH STŘÍKAČEK

Celodenní program pro celé rodiny

Krom prohlídky krásných parních stříkaček se můžete zúčastnit dálkové přepravy vody-

Na Ostrově bude od 11 hod. kulturní program plný hudby a zábavy

11.00 uvítání a vystoupení country kapely KTP z Mladé Boleslavi

13.00 Pohádkový příběh o těstu, chlebu, zadělávání a pečení:

OTĚŠTÁNEK *Studia Damúza* ožije v kuchyni a kyne rychleji, než byste čekali...

14.00 *BABYLON BAND*, desetičlenná kapela z Prahy, dětské písničky

15.00 Program okolo parních stříkaček a dálkové přepravy vody

18.00 *THE PEANUTS*, kapela ze Semilská složená z mladých a nadějných muzikantů interpretujících především bluesrock

20.00 *MAGNUM JAZZ BIGBAND*, pražská kapela složená z mladých hráčů s týmovým duchem a nadšením pro hru. V repertoáru kapely není pouze jazz a swing, ale hlavně latina, funk, rock

22.00 *SUPERHERO KILLERS*, neotřelá party kapela, funky, pop a soul rytmy

*** Legiovlak**, unikátní souprava 14 zrekonstruovaných vozů, představující věrnou repliku legionářského vlaku, v němž žili a bojovali příslušníci naší zahraniční armády v Rusku v letech 1918–1920, plánuje v rámci své letošní pouti zastavit i v Semilech.

Legiovlak bude na vlakovém nádraží v Semilech přítomen v termínu **10. – 15. srpna** a bude bezplatně přístupný všem zájemcům z řad široké veřejnosti. Otevírací doba muzea je ve všední dny v čase 8-18 hod., o víkendech pak od 9-19 hod.

Pro větší organizované skupiny je pak doporučena registrace termínu přes náš rezervační systém, který naleznete zde: www.legie100.com/legiovlak (kolonka „Rezervace prohlídky pro školy“).

Stručný výklad bude průvodcem proveden před soupravou Legiovlaku (rezervace tedy neznamená komentovanou prohlídku jako za běžného provozu), a poté si návštěvníci projdou jednotlivé vagony tak, aby byla dodržena aktuální maximální povolená kapacita na vagon.

Rezervace tak slouží hlavně k zajištění volné kapacity Legiovlaku, což bez ohlášení větší skupiny zájemců o prohlídku není za stávajících podmínek možné zaručit.

Legiovlak křížuje naši i Slovenskou republikou od května 2015. V současnosti se skládá z vozů polní pošty, těplušky, zdravotního, filmového, velitelského, štábního, obrněného, prodejního, krejčovského, kovářského (zrekonstruován na Slovensku), ubytovacího a dvou plošinových vozů.

Více informací k samotné pojízdné expozici Legiovlak je pak možné nalézt na našich stránkách: <https://www.csol.cz/legiovlak>.

Unikátní expozice replik legionářských vagonů z let 1918–1920, kdy českoslovenští legionáři ovládli Sibiř.

LEGIOVLAK

10. - 15. srpen 2021

SEMILY

žel. stanice
Vrchlabí od 3. srpna › Semily od 10. srpna › Mladá Boleslav od 17. srpna

OTEVŘENO
všední dny 8-18 h
víkend 9-19 h

VSTUP ZDARMA

LEGIOVLAK.CZ

ČESKOSLOVENSKÉ VOJSKÉ LEGIONÉRY
Ministerstvo obrany
Ministerstvo dopravy
ČD České dráhy
Správa železnic

PONIKLÁ – Krajská správa silnic Libereckého kraje převezme do konce týdne staveniště mostu přes Jizeru v Poniklé na Mejtě a upraví ho tak, aby mohl být od příštího týdne zase průjezdný. Rekonstrukce mostu je ale nutná, kraj už hledá projektanta. Zatím se počítá se zachováním nákladní dopravy, byť asi s menší tonáží. Návrh na prohlášení mostu kulturní památkou není třeba podávat, protože je podle hejtmána Půty už dva roky podaný, uvedl server *Genus*.

LIBŠTÁT –

železný brod

Kino v Železném brodě v srpnu nehraje. V plánu je renovace plátna a čištění sedaček a proto bude až do září kino zavřené.

* Kašna na Masarykově náměstí

Jilemnickým, stejně jako obyvatelům ostatních převážně dřevěných horských měst, přibývalo od poloviny 18. století starostí se stále častějšími ničivými požáry. Vydávali proto stále dokonalejší a lépe propracované požární řády, v nichž obyvatelé měli pro „pád ohně“ přesně vymezené úlohy. Žel velké požáry našeho města v letech 1788 a 1803 ukázaly, že ani taková opatření nestačí.

Velkým problémem při hašení býval nedostatek vody. Její doprava z potoka byla velmi zdoluhavá a nevýkonná, dvě malé kašny na náměstí mnoho poskytnout nedokázaly. Strach z ohně dále vzrostl při zprávách o krutém požáru, který postihl v roce 1834 Vysoké nad Jizerou. A tak se nelze divit, že v polovině 30. let 19. století se zrodila myšlenka zbudovat na náměstí velkou kašnu s prostornou nádrží, jež by v běžném provozu sloužila jako zdroj pitné vody, v případě ohně pak jako dostatečná zásoba vody pro hašení.

Roku 1835 byl ke kašně položen základní kámen. Představitelé obce si přáli, aby kašna i navenek důstojně reprezentovala město. Umístěna proto byla do středu náměstí a její zhotovení pak bylo svěřeno trojlístku kvalitních umělců: Janu Suchardovi, Aloisi Kofránkovi a Janu Josefovi. Sochař Jan Sucharda (1797–1873) nebyl v Jilemnici umělcem neznámým. Pro nový kamenný most přes Jilemku zhotovil klasicistní sochu národního patrona sv. Václava (dnes ji najdeme u kostela, kam byla přemístěna při likvidaci kamenného klenutého mostu), snad se podílel i na sochařské výzdobě některých domů na náměstí a vytvořil plastiky pro některé hroby na jilemnickém hřbitově.

Jan Josef patřil ke spolupracovníkům rodiny Suchardů a Alois Kofránek zřejmě pocházel z později slavné sochařské rodiny z Vojic u Jičína. Podle uměleckého stylu kašny je možné soudit, že vůdčí osobností se stal Jan Sucharda. Vypovídá o tom především středová váza stojící na pilíři čtvercového půdorysu se zkosenými hranami.

Na všech stranách jsou umístěny chrliče v podobě lvích hlav. Pilíř zakončuje bohatě profilovaná římsa, na níž stojí umělecký vrchol kašny, nádherná, čistě empírová váza, zdobená pásem perlovce, kanelováním, listovým věncem, pásem ryb, čtyřmi maskarony (mužskými tvářemi), mezi nimiž jsou umístěny vavřínové festony. Vázu ukončuje bohatá rozeta (růžice), z níž tryská voda.

Kašna patří nesporně k nejkrásnějším dílům Jana Suchardy. Stěny nádrže jsou zdobeny na jihu empírovým heraldickým štítem obtočeným hadem a nesoucím letopočet 1836. Východní stěnu kráší oválný štít s jilmem, znakem města Jilemnice. Severní stranu zdobí reliéf antického boha vod Neptuna. I přes částečné poškození lze usoudit, že se nejedná o dílo Suchardovo. Západní stranu pak člení pouze prázdný heraldický štít. Zkosená nároží nádrže zdobí vždy dvě zkřížené pěkně tesané ryby. Výzdoba nese tedy řadu symbolů vodní říše. Četný motiv ryb zřejmě později vytvořil mylný názor, že kašna je určena také k vánočnímu prodeji kaprů. Ten se zde po dlouhá léta nekonal a konat ani nemohl. Kašna by totiž nemohla sloužit jako zdroj pitné vody. Naopak, na zimu byla důkladně (podobně jak dnes) zakrývána jehlancovou střechou, v níž byla malá dvířka umožňující nabírání vody. Kašna s proudící vodou tak nikdy nezamrzala. Když se začalo s prodejem ryb z kašny, stávalo se, že hladina vody v noci zamrzla a trhala kamenné stěny. Starší občané si možná pamatují, jak často pak trhlinami z bazénu unikala voda. Po důkladném restaurování celého díla se s prodejem muselo přestat. Kašna, jako vzácná umělecká a technická památka zapsaná ve státním seznamu nemovitých kulturních památek, dnes svým půvabem oslovuje nás i návštěvníky našeho města. Patří k nejkrásnějším dílům svého druhu v Krkonoších i v jejich podhůří a jistě si zaslouží naši ochranu i pozornou péči.

/ Jan Luštinec, Zpravodaj města Jilemnice

rokytnice n/j

* Vysloužilé ostravské tramvaje míří do Krkonoš

Právě v těchto dnech míří do Krkonoš čtyři ikonické vozy T3, které před dvěma lety dosloužily v Dopravním podniku Ostrava. Cílovou destinací je trať z Martinic do Rokytnice.

A právě Martinice má být v budoucnu výchozím bodem tramvajové cesty v největších českých horách. Odtud by tramvaje, které zakoupil spolek Přítel Krkonošského metra (PříKrM), měly vyrazet do 20 kilometrů vzdálené Rokytnice. A později až k lyžařskému areálu na Lysé hoře.

„Ale to je ještě hudba vzdálené budoucnosti. Budeme rádi, když v příštím létě uděláme pár zkušebních jízd na dráze dlouhé zhruba 300 metrů,“ řekl

k budoucnosti tramvajové dopravy v Krkonoších zástupce PříKrMu Karel Jakubů *Krkonošskému deníku*.

*** Pokud přijíždíte do Rokytnice** od Jablonce nad Jizerou, hned za cedulí označující začátek obce je prvním, nepřiliš vzhledným stavením na levé straně dům čp. 9, původně hostinec Antona Knappeho U nádraží. Za dob Rakouska – Uherska jistě strategické místo, kudy jezdily převážně koňské povozy a nedaleko stála konečná stanice místní lokálky. S rozvojem automobilové dopravy už bohužel místo „nic moc“. Hostinec ukončil svoji činnost kolem roku

1955, kdy poslední hostinskou tady byla paní Filomena Žantová. Nynější majitel se snaží objekt dle svých možností rekonstruovat. Můžeme si jen přát, ať se mu dílo daří.

/ Mirek Novák, Rokytnický zpravodaj

mnichovo hradiště

Tematická dobová módní přehlídka Hany Vignerové - *Příběh módy* - se koná v **sobotu 7. srpna v prostorách městského muzea - ve 2. patře státního zámku. V rámci aktuální letní výstavy *Kouzlo starých plováren* s videoprojekcí. Koná se ve dvou časech: v 15:30 a 17:00.**

Přítomna bude Pekárna Sychrov se svými mini dezerty, obloženými chlebičky a nápoji. Pojd'te s námi nahlédnout do šatníku našich předků!
Malá módní přehlídka představí dámské a dívčí letní oblečení od roku 1900 do 1970, většinu prezentovaných modelů tvoří dochované dobové originály z Mnichova Hradiště a okolí. Uvidíte například: jednoduché oranžové šaty z 30. let 20. století, z krejčovské dílny p. Pryla, černé šaty doplněné krajkou, které oblékala v 30. letech teta paní Marie Kučerové, profesorky zdejšího gymnázia, brokátové mini ze 60. let, ušité soukromou švadlenou v Bakově, a mnoho dalších. (zdroj M. H.)

Ve středu otevřela nová nemocniční lékárna, vystavěná v rámci projektu přestavby vjezdu, vrátnice a přilehlých prostor jičínského špitálu. Celkové náklady se vyšplhaly na 50 milionů korun, z toho stavební část 45 milionů. Investorem celé akce je Královéhradecký kraj, napsal *Jičínský deník*.

Dámy a pánové,
herce Václava Knopa jste jistě spatřili v řadě českých filmů, v televizních inscenacích, na prknech Národního divadla. V kultovním americkém seriálu M.A.S.H. daboval protivného majora Franka Burnse. Jeho nezaměnitelný hlas navíc slyšíme v hlášeních stanic na našich nádražích. Pokud byste chtěli Václava Knopa poznat živého a skutečného, přijďte v neděli 8. srpna ve 14h na Šolcův statek. Herece vyzpovídá Jindřich Žemlička, hudební doprovod zajistí Zámecké saxofonové kvarteto Josefa Žemličky.
Na vaši návštěvu se těší

/ Jan Samšínák, hospodář na Šolcově statku

Beseda s hercem Václavem Knopem

se koná na Šolcově statku
v Sobotce

v neděli 8. srpna od 14⁰⁰h.

Moderuje **Jindřich Žemlička**

Zahraje **Zámecké saxofonové
kvarteto Josefa Žemličky**

Vstup zdarma

Na vaši návštěvu se těší Jan Samšínák, hospodář na Šolcově statku

Jak v Hořicích hořelo aneb před 175 lety se Hořice změnily ve skutečné město

Požáry bývaly od pradávna metlou obyvatelstva a zejména ve městech se stávaly svým rozsahem opravdovou pohromou, jak píše ve svém článku *Požáry v Hořicích* zdejší kronikář František Strnad (*Památník městského sboru*

dobrovolných hasičů v Hořicích v Podkrkonoší 1897-1927). Příčinou požárů, pokud nebyly založeny úmyslně, byly často jednoduché osvětlovací prostředky, převážně louče, protože svíčky byly drahé. Velká rizika přinášelo také vytápění. Topilo se obvykle v peci s otevřeným ohništěm v černé kuchyni. Komíny zchátralé a samotná stavení bývala často ze dřeva, krytá došky.

Ještě v roce 1857, tedy 11 let po velkém požáru LP 1846, byly v Hořicích napočítány pouze 84 domy kamenné, 134 úplně dřevěných a 178 polodřevěných s kamennou podezdívkou. Snadná zápalnost stavebních hmot, těsné seskupení obytných i hospodářských budov, nouze o hasicí nářadí a především nedostatek vody byly příčinou, že ohnivý kohout napáchal obvykle v Hořicích obrovské škody.

Situace se zlepšila teprve v 50. letech předminulého století, kdy byl do Hořic přiveden první vodovod z pramene Kalíšek. První stříkačku zakoupila hořická obec už v roce 1792 za 350 zlatých od mistra Dracka z Hradce Králové. Hasičský sbor zahájil svou činnost v roce 1897.

Nejstarší písemná zpráva o požáru v Hořicích se váže k roku 1577. Tehdy 30. září v noci vyšel oheň z domu kováře Jiřího Hlouška a strávil celkem 15 domů (západní strana Husovy ulice). Později se zjistilo, že požár úmyslně založila kovářova vnučka za to, že jí dal dědeček výprask. Pouze na velkou přimluvu jí byl prominut trest smrti. Provinilá byla zavřena na nějaký čas do šatlavy, zapálila však znovu a pak už ji krutý trest neminul (byla podle rozsudku městského práva trhána kleštěmi a zaživa zahrabána).

V roce 1608 vyhořelo do základu 16 gruntů. Požár, který vznikl v domě purkmistra Pavla Hrubečka, zavinil jeho čeledín střelbou z ručnice. V roce 1649 byly po pohanském způsoby páleny na náměstí svatojánské ohně, strhl se vítr a oheň přeskočil na dům Pacovského. Vyhořel větší počet domů i radnice, kde se oběti požáru stala stará městská privilegia. Nová radnice byla postavena až roku 1665. Dva velké požáry stihly Hořice v květnu a červnu roku 1689, při nichž shořelo celkem 54 domů. V roce 1725 znovu vyhořela radnice. Velký požár od blesku se strhl 7. srpna 1738 a oheň podporovaný vichrem strávil 84 (jinde se uvádí 89) obytných domů i se stodolami a hospodářskými objekty. Shořel také kostel, stará škola a panský špitál. Ničivý živel si vzal 5 lidských životů. Neštěstí,

jaké si sotva kdo dokáže představit, vyvolalo v okolních městech obrovskou vlnu solidarity. Hořický kostel byl natolik poškozen, že jeho zbytky musely být strženy a místo něj byl postaven nový barokní kostel podle plánů K. I. Dientzenhofera.

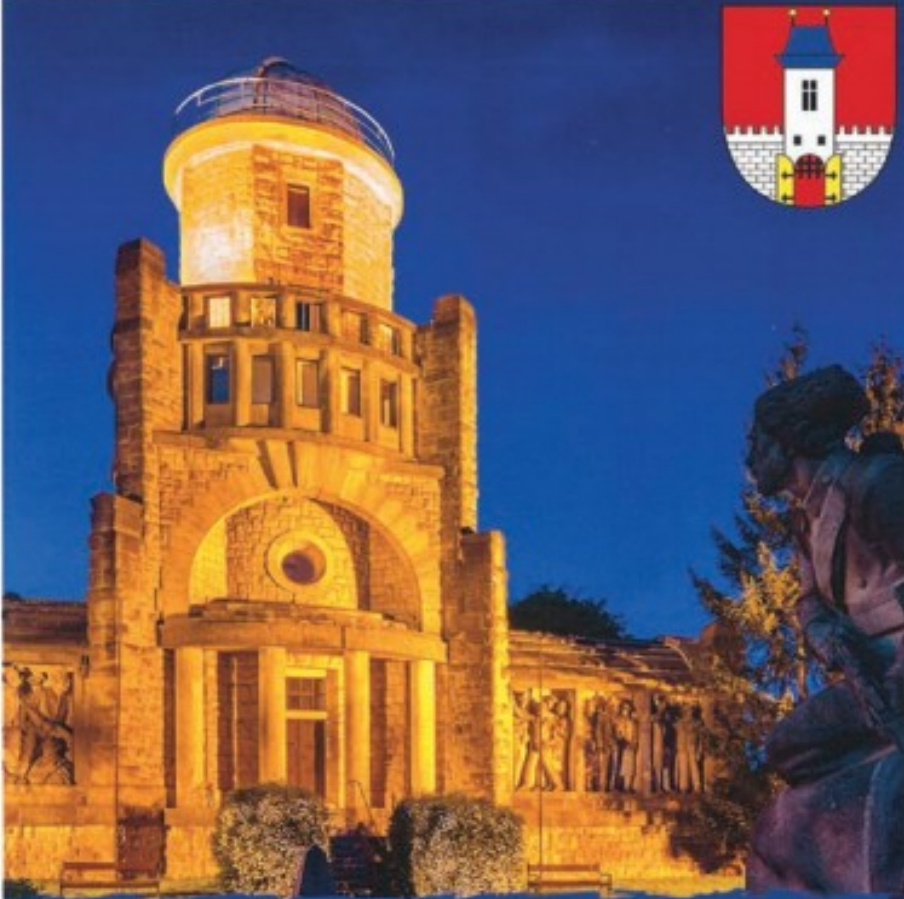
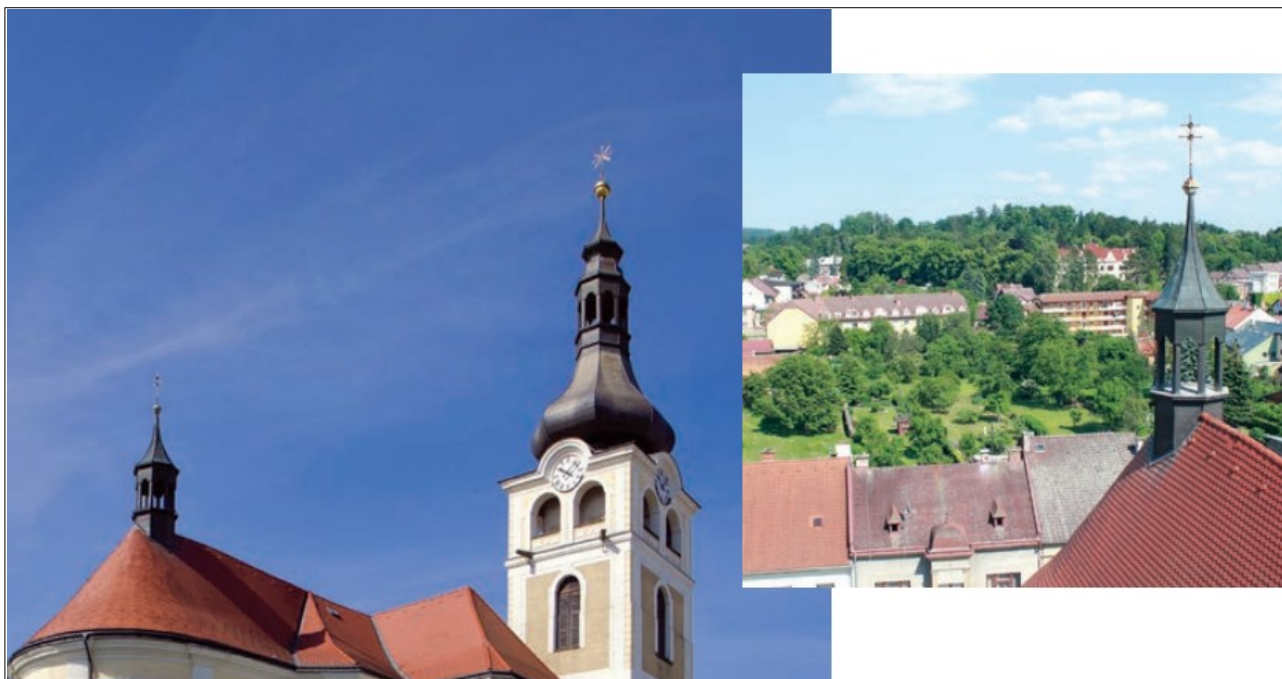
V roce 1749 byly Hořice stiženy požárem ještě větším v severní části města. Oheň vzešlý z panského pivovaru zničil celkem 178 větších objektů, mezi nimi zámek, pivovar, sousedské grunty, masné krámy a téměř celé židovské město. A tak to šlo dál. V roce 1756 vyhořelo 17 stavení v nynější Janderově ulici, v roce 1778 shořelo 26 domů, poškozen kostel a fara. V roce 1781 byl zničen celý Habr, celkem 89 domů. Hořice pak byly ušetřeny velkého ohně až do roku 1846, kdy 9. července o prokopském jarmarku vznikl oheň v černé kuchyni hospody čp. 240 na náměstí. Při smažení jitrnic se tehdy vznítilo máslo, které vyletělo komínem na stodolu u čp. 237 a v okamžiku stála v plamenech celá východní strana náměstí od obecního domu čp. 241 až po panský pivovar. Hašení ohně bylo obtížné, neboť kromě nedostatku vody vadily i stánky a povozy na náměstí. Tento požár podstatně změnil vzhled hořického náměstí. Namísto shořelých, převážně dřevěných domků s kamennými podezdívkami, byly stavěny domy kamenné s podloubím. V té době se v okolí města rozvíjí těžba pískovce a to se odrazilo i na jeho vzhledu. Majitele nových kamenných domů záhy následovali i vlastníci dřevěných domků na opačné straně náměstí.

V 50. letech 19. století byl zaveden městský vodovod do několika kašen ve městě, vydlážděno náměstí „kočičími hlavami“ a vybudována první kanalizace. Od tohoto velkého požáru, který odstartoval přeměnu velké vesnice ve skutečné město, uplyne letos přesně 175 let. Naši předkové neměli snadný život a jen těžko si představíme hrůzy, které při velkých požárech prožívali, přicházeli o střechu nad hlavou i o své blízké. Vše zvládali jen díky lidské solidaritě. Užívejme si prázdninových táboráků, ale pamatujme, že oheň je sice dobrý sluha, ale zlý pán. Krásné léto!

/ Oldřiška Tomíčková, městské muzeum, *Hořický zpravodaj*

*** V průběhu letošního května nechala hořická Římskokatolická farnost**, jako vlastník objektu, vyčistit schodiště a ochoz věže kostela Narození Panny Marie od sutí a nánosů holubího trusu. Fyzicky i finančně náročný úklid, který provedla odborná firma, otevřel diskuzi o možném budoucím otevření věže pro veřejnost. Zatím to však možné není. Schodiště je letité a nelze stoprocentně zaručit bezpečnost případných návštěvníků. Se zpřístupněním by souvisela celková renovace či dokonce výměna dřevěných schodů a trámů, nová elektroinstalace a osvětlení a celá řada dalších bezpečnostně - technických opatření k zajištění bezrizikového výstupu. Není zatím jasné, kdo by se této rekonstrukce ujal a poté se o provoz a průběžnou údržbu staral. První krok však učiněn byl a lze na něm stavět, potenciál pro další rozvoj cestovní ruchu je zde nasnadě, výstupy na vyhlídky z kostelních věží se těší velké oblibě nejen v naší zemi, ale všude v Evropě. Kruhový výhled z více než dvacetimetrové výšky je totiž překvapivě impozantní a přináší nové, nečekané perspektivy.

/ Pavel Bičíště, *Hořický zpravodaj*

ROZHLEDNA MASARYKOVA VĚŽ
SAMOSTATNOSTI

**NOČNÍ PROHLÍDKY
KAŽDOU SOBOTU**

18:00 - 23:00 HODIN

Hrad, který uvidíte, až když k němu přijdete. Hamrštejn

Liberecký kraj se pyšní celou řadou honosných hradů a zámků, které mají atraktivní interiéry a jsou obklopeny upravenými parky a zahradami. V regionu jsou ale i méně známé památky. Jednou z nich je rozsáhlá zřícenina hradu Hamrštejn, kterou jsem navštívil před pár lety při cestě do Kryštofova údolí na husí hody do známého místního Urbanova restaurantu.

Pozůstatky hradu, které se nachází nedaleko cesty spojující libereckou čtvrť Machnín s malebným Kryštofovým údolím, nejsou ze silnice vidět. K hradu se

dostanete po žluté turistické značce z centra Machnína. Stezka kopíruje romantické meandry Lužické Nisy a vede až k úbočí Zámeckého kopce (375 m), na jehož vrcholu ční zbytky středověkého hradu.

Cestou můžete vyzkoušet unikátní samoobslužný transbordér od architekta Martina Rajniše, kdy

s pomocí vlastní síly překonáte řeku Nisu originálním kladkostrojem. Tento transbordér neboli gondolový most je jediným na našem území!

Hrad byl ze tří stran obklopen strmými svahy a obehnán dodnes částečně zchovalou zdí. Na obou koncích opevněného prostoru se tyčily válcové věže. Větší z nich bývala na severovýchodní straně a sloužila jako věž obytná. Menší věž pravděpodobně plnila funkci pozorovatelný. Je poměrně dobře zchovalá a přístupná po schůdcích ve skále. Kdysi významný hrad postavený na skalním ostrohu v 1. polovině 14. století chránil obchodní stezku z Liberce do Žitavy, železné hamry pod ním, jedny z nejstarších v Čechách, a doly na vzácné kovy, které zůstaly v provozu až do poloviny 18. století. V tu dobu se těžba přestala vyplácet a byla zastavena.

Jméno hradu (německy *Hammerstein*) je často spojováno s existencí hamru, kde se pomocí bucharů poháněných vodním kolem zpracovávalo surové železo. Poprvé se připomíná roku 1357, roku 1433 hrad dobyli a obsadili husité, po následujících majetkových sporech byl obýván ještě v první polovině 16. století. Kupní smlouva z roku 1558 jej uvádí už jako pustý.

Čilý hospodářský život se do údolí pod hradem vrátil po roce 1826, kdy zde byla postavena továrna *Siegmind, Neuhäuser a Comp.* Soukenická továrna na břehu řeky Nisy využívala její tok jako zdroj energie k pohánění strojů. Byl to sice

významný zásah do krajiny, ale údolí více změnila stavba viaduktu železnice *Liberec – Žitava* v letech 1856-59. Tehdy byl také oddělen skalní ostroh s troskami hradu Hamrštejna od ostatní krajiny a stal se přístupným pouze pěším turistům. Pod zříceninami se nachází přírodní rezervace a vede tu i naučná hornická stezka.

Hrad je od roku 2008 evidován mezi nejohroženějšími kulturními památkami v České republice.

/ zdroj: Jan Mikulička, LK; hrady.cz, npu.cz

jablonec n/n

Dříve než nejvyšší komín v Libereckém kraji se svými 162 metry půjde k zemi, máte možnost se s ním rozloučit. Konkrétně v pátek 6. srpna 2021 od 14 do 18 hodin v Jablonci nad Nisou na Brandlu – Liberecká. Jablonecká energetická ve spolupráci s lezeckou arénou Makak připravily zábavné odpoledne, v programu uvidíte mimo jiné ukázky práce psovodů z Věznice Rýnovice, jedinečnou science show liberecké iQlandie, a také budete moci doslova zanechat svůj otisk na patě komína. (zdroj: Naše Jablonecko)

za humny

Česká Lípa má teď jediný velký kulturní stánek, Crystal. Opravovat ho bude za chodu

Město Česká Lípa vysoutěžilo dodavatele stavby rekonstrukce vstupu do Kulturního domu Crystal. Zakázku přidělili radní firmě CL – EVANS za nabídkovou cenu 12,6 milionu korun, což je o 300 tisíc méně, než se předpokládalo. Pokud se nikdo neodvolá, mohla by firma s rekonstrukcí začít v řádech týdnů.

Hotovo by mělo být do konce letošního roku. V rámci zakázky bude opraven vstupní prostor do kulturního domu – oboje dveře, zádveří, prostor pokladny a sociální zařízení v přízemí. Úpravou projde také venkovní prostor před schody u vstupu. Příspěvková organizace *Kultura* navíc na vlastní náklady opraví také terasu nad foyer Crystalu, která je v havarijním stavu. Veškeré práce budou probíhat za plného provozu, pokud tedy kulturní akce na podzim nezastaví další vlna koronaviru.

Crystal navrhl architekt Jiří Suchomel (1944 v Kladně) s J. Francem, K. Novotným a dalšími. Stavba doplňuje a uzavírá zahradu kláštera (dnes Muzeum a galerie) v České Lípě. Budova je zapuštěna do terénního rozdílu mezi zahradou a údolní nivou Ploučnice. Projekt a realizace budovy byla rozprostřena do období 15 let, započal v roce 1975, samotné otevření kulturního domu proběhlo v prosinci 1990. Kromě dvou hlavních sálů a foyer je v domě kino, restaurace, baletní sál a galerie.

Česká Lípa od loňského listopadu také rekonstruuje Jiráskovo divadla, obnova má být hotova až příští rok na podzim, do té doby je tak KD Crystal jediným krytým prostorem pro větší kulturní akce ve městě.

BEZDĚZ – Rekonstrukci nákladní lanovky na Bezděz ohrožuje nedostatek peněz. Památkáři počítali s cenou do 18 milionů korun včetně daně, o zakázku ale projevila zájem jediná firma, která za rekonstrukci chce 24 milionů. Uzavření smlouvy je tak závislé na tom, zda ministerstvo kultury zvýší dotaci, informoval server *Genus*.

Dědictví předků: Chléb náš vezdejší

Nejběžnějším pekařským výrobkem je chléb. Během času nám zevšedněl natolik, že už pro nás ztratil hodnotu, jakou bezesporu měl za dob našich předků. Tehdy v plné míře platilo biblické: „V potu tváře budeš jísti svůj chléb“. Vývoj, kterým jsme jako společnost prošli, za dlouhá staletí způsobil mnoho dobrého, ale nese s sebou i negativa. Jedním z nich je odcizení se běžným, přesto nejdůležitějším věcem.

Naši předkové si uvědomovali svou závislost na vodě, půdě, přírodě. I my se

znovu učíme, že je lepší s přírodou spolupracovat, než se ji snažit měnit. Některý rok je úroda dobrá, jiný rok horší. V současnosti má mnoho lidí alergii na pšeničný lepek. K tomu názor jednoho pana léčitele: „Dříve se obilí nechalo uzrát přirozenou cestou, a až dozrálo, tak se sklídilo. Žně vyžadovaly společné nasazení a začalo se tam, kde bylo obilí nejzralejší. Celá vesnice včetně odrostlých dětí musela pomáhat. Sklizeň obilí probíhala v době letních bouřek, často se stalo, že pole byla podmáčená nebo obilí vymláčené a polehlé krupobitím. Ten boj o úrodu byl opravdovým bojem, protože bylo životně důležité, zda bude co jíst do další sklizně.

Dnes si zemědělský podnik žně naplánuje, objedná si techniku a pole postříká přípravkem, který za pár dní obilí usuší a tím jej donutí dozrát. Tedy ne příroda, ale chemie určuje, kdy se bude sklízet. Použité chemikálie však ve pšenici zůstanou a zbavují naše střeva ochrany, kterou potřebují pro svou správnou funkci. Takže ne lepek, ale chemický přípravek způsobuje problém s trávením.“

Zajímavé je si uvědomit, že dnes si můžeme pochutnat na koblihách nejen o masopustu, vánočka se jí během celého roku. Koláče dřív bývaly jen o posvícení, perník o pouti. Dnes se máme tak dobře, že nám chléb a pečivo často zbývá...

Cesta ke chlebu však není tak jednoduchá a chléb dál zůstává základní potravinou. Pořád se musí začít setím obilných zrn, následuje proces růstu a zrání, potom žně, mlácení, dosušování zrna, uchovávání, postupné mletí a konečně pečení chleba. Mouka nesmí být přestárlá, jinak těsto špatně kyne. Proto se dříve uchovávalo raději zrna. Mouka se mlela až před pečením. Pokud zůstala starší mouka, před použitím se řádně provzdušnila proséváním na síť.

A jak probíhalo pečení chleba v Dolním Bousově před cca 100 lety?

Uvádím vzpomínky pamětníka pana Páva, jak jsem si je zapsala v roce 2017:

„Na kuchyňskou dlážděnou podlahu se nastlala sláma, která se polila horkou vodou. Na ni se posadila díže, zespoda zahříváná slámou. Díže byla dřevěná kónická nádoba, vysoká asi 70 cm, o obsahu asi 150 litrů. Kopistem (nástroj podobný malému veslu s užším koncem), se mísila žitná mouka s vodou a kváskem. Přes noc se vše nechalo vykvasit. Ráno se přidala další žitná mouka a připravilo se asi 8 bochníků, které vážily přibližně 5 kg každý kus. Chléb pak stačil sedmičlenné rodině na 10–14 dnů. Před pečením se musela pec vymést. K tomu se používal nástroj zvaný hřeblo. Byl ze dřeva: rukověť a na konci dřevěný půlkruh. Hřeblem se z pece vyhrabaly hrubé nečistoty. Pak se použila dvojvidlička: také na dřevěné rukověti, na kterou se namotal vlhký hadr a pec se tak dočistila. V peci se zakládal oheň vzadu, polena velká akorát, aby je „pec vzala“. Používaly se dva druhy lopat. První kulatá, dřevěná, s tou se chléb sázel do pece. Druhá lopata, kovová, sloužila k posouvání chlebů během pečení (zadnější bochníky se posouvaly více dopředu a naopak). Plechová lopata se také používala k pečení koláčů. Ty kynuly i se pekly na dřevitém papíře. Tento papír se použil vícekrát a každým pečením ho ubývalo, ohořel.“

Aby se vyzkoušelo, jestli už má pec správnou teplotu, dávaly se péct jako první takzvané „podplamenice“, maličké chlebové bochníčky. Děti je měly velmi rády a často je jedly ještě teplé.

Později už se nepeklo v každé chalupě, ale obilí se vozilo do mlýna, kde z něj mleli mouku, ze které postupně pekli přímo tam, takže si ve mlýně v určenou dobu rolníci hotový chléb vyzvedávali. Takto to fungovalo například v Červeném mlýně. V Brodecké ulici byla pekárna pana Pejchy. Ten také pekl výborný žitný i pšenično-žitný chléb, jeden kus vážil 4–5 kg. Pečení chleba se do našich domácností pomalu vrací, hospodyňky zkouší různé receptury s kváskem, se semínky apod. Kdo zkusil péct domácí chleba, dá mi za pravdu, že to zas tak jednoduché není. Ale voňavý chléb vždycky stál a bude stát za tu námahu. Živě si vzpomínám, jak moje babička před načínáním chleba bochník pokřížovala. V myšlence tak dala najevo, že si je vědoma hodnoty Božího daru. Žitko zlaté Žitko zlaté, bude chleba. Žehnej Pán Bůh, je ho třeba. Ref.: Ten, kdo sklídl z pole domů, má svou žeň i štěstí k tomu, má svou žeň i štěstí k tomu. Kéž máme všichni a všeho je dost, Boží ten dárek a spokojenost, Boží ten dárek a spokojenost. Není všady požehnání, není všady. Vzal je příval z hor i strání. Ref.: Ten, kdo sklídl z pole domů...

/ Pavla Bartková, Bousovák

náš jubilant

FRANTIŠEK JERIE – ČÍŠNÍK A BÁSNÍK

Dne 8. 8. 1921 narozen v Poniklé v tzv. chudobinci (dnes čp. 105), kde vedli jeho rodiče domovnictví. Po ukončení obecné a měšťanské školy absolvoval odbornou školu v Jičíně jako velmi kvalitní číšník. Nastoupil ve Špindlerově mlýně do hotelu Grand. Pak byl vybrán na velvyslanectví USA do Berlína. Zde byl za války zatčen a uvězněn (1941–1942). Do konce války byl pak totálně nasazen v továrně ve Vrchlabí.

Po osvobození 1945 opět nastoupil do práce, tentokrát v Praze v Obecním domě. Z politických důvodů byl však opět vyslýchán a znovu odsouzen. Propuštěn později na amnestii. Jako číšník pak vystřídal mnoho zajímavých míst – Janské Lázně, Lázně Bělohrad, Karlovy Vary – hotel Pupp, Vrchlabí – hotel Labuť, Jilemnice – hotel

Grand, ale pracoval

i v různých pohostinstvích.

Před důchodem našel práci

v Cutisinu a do výslužby

odcházel jako skladník velkoobchodu potravin

v Poniklé. Očekávané politické změny zažil již těžce

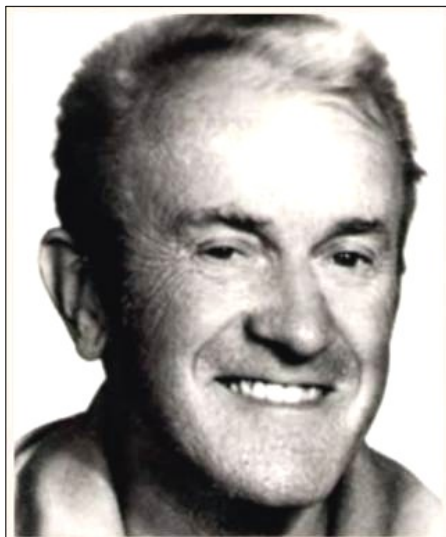
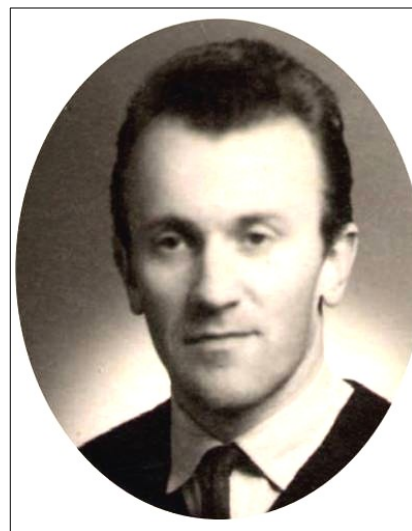
nemocen. Zemřel v jilemnické nemocnici

9. ledna 1990.

Své verše psal často na účtenky i jídelní lístky

a do dopisů přátelům, kde k veršům míchal i anglické

obraty, např. „for over time“. Mnoho veršů je

nenávratně ztraceno. V šedesátých letech vydala jilemnická knihovna alespoň malou ukázkou jeho veršů ve sbírce autorů – František Jerie, Jan Kubát, Oldřich Mlejnek – *Hvězdy nad domovem*. Pak vyšla ještě samostatná část úzce vybraných veršů, jak to jen tehdy bylo možné. Občas se některé „aktuální“ verše objevily v regionálních časopisech, ale podstatná svérázně skeptická část veršů zůstala veřejnosti utajena. Znali je jen jeho přátelé. Útlá sbírka veršů „Kam nedohodíš kamenem“ (vydaná básníkovými přáteli v roce 2007) je malou splátkou dluhu Františku Jeriemu, pozapomenutému básníkovi krkonošského regionu.

/ MUDr. Oldřich Peterka (převzato z knihy *Kam nedohodíš kamenem*), Pod horami

došlo po uzávěrce

LOMNICE n/P – Kulturní a informační středisko zve v **neděli 8. srpna** od 16 hodin na třetí nedělní koncert na nádvoří lomnického zámku nejen pro hosty Zámecké kavárny, na kterém zahraje lomnická folk–country skupina Rachot Banda. Vstupné dobrovolné.

V **úterý 10. srpna** od 13 hodin bude komentovaná prohlídka výstavy *Po stopách hospůdek na Lomnicku* s autorkou Lenkou Morávkovou, na kterou naváže návštěva Řemeslného pivovaru v Lomnici. Sraz pro zájemce je na nádvoří zámku. Vstupné na prohlídku 30 Kč, do pivovaru 50 Kč.

V **úterý** se také odehraje další workshop v rámci projektu *Tovaryšem čtvera řemesel*, konkrétně od 15 hodin. Na programu je Skleněná mozaika – výroba obrázku ze střípků skla. Více informací na www.kislomnice.cz.

RVÁČOV / LOMNICE n/P – V sobotu **7. srpna** se uskuteční letní rocková zábava na novém parketu za hasičskou zbrojnicí na Rváčově. K tanci i poslechu zahraje od 20ti hodin oblíbená skupina TampilBand. Zajištěno bohaté občerstvení.

JABLONNÉ v PODJEŠTĚDÍ – Bezmála dvouletá rekonstrukce baziliky sv. Vavřince a sv. Zdislavy by měla začít ještě v srpnu, informoval server *Liberecká drbna*. Barokní památku čeká obnova za 60 milionů korun, z toho na stavební práce je určeno asi 36 milionů. Bazilika potřebuje opravit krov, lucernu nad kupolí, elektroinstalace, osvětlení a omítky uvnitř. Ke slovu přijdou i restaurátoři, počítá se také s vytvořením nové expozice o svaté Zdislavě.

Trosečník – kulturně společenský e-zin * vydavatel a redaktor: M. Fefík Podobský
fefik.sorry@seznam.cz * nechcete-li e-zin dostávat, dejte vědět!
všechna čísla naleznete na internetu: knihovna.jicin.cz/regionalni-zpravodaje

